

Møde med Udvalg for Småøer og Udvalg for Landdistrikter og Øer den 19. juni, Sejerø

Sammenslutningen af Danske Småøer takker for en god tur til Nekselø og Sejerø i sidste uge, samt et godt møde den 19.6.

Hermed en opfølgning på nogle af de emner, vi drøftede på mødet

- **Færger**

Grøn omstilling af færgedrift, CO2 afgift, bemandingsudfordringer og regler for kommende opmanding af færger: *Se notat sendt den 20. juni 2024*

Delefærger: Ydermere vil vi henlede opmærksomheden på, at øer med delefærger¹ (overfarter, hvor to øer deler én færge) igennem en lang årrække har oplevet problemer, og lider under manglende kapacitet, lange overfarter og dårlig frekvens. Det har en direkte og negativ indvirkning på erhvervsliv, turisme og bosætning.

Konsekvensen af delefærger er, at pendlere på den ene side og turistaktører ift. turisterne på den anden side, kæmper om hvilken ø, der skal have de bedste sejltider. Det er en alvorlig problematik, der kan være afgørende for en øs attraktivitet både i forhold til bosætning, erhvervsaktivitet og turisme. Fra SaDS lyder det helt klart: én ø - én færge.

Vi vil på det kraftigste fraråde, at man også andre steder overvejer at indføre delefærger, sådan som vi har hørt det foreslået i fx Lolland Kommune for Askø og Femø.

Afløserfærger: Det har i rigtig mange år været en problematik, som ikke er blevet mindre, men fortsat er uløst: Hvordan dækkes færgefarten ind, når den daglig færge er ude af drift – enten ved det årlige værftsophold eller ved uplanlagte reparationer? I dag løses det enten med mangelfulde fartøjer (ofte kun passagerfartøjer, der ikke kan medtage produkter og varer til og fra øen) eller der er simpelthen ingen færge. Nekselø og Sejerø var gode eksempler på en stærkt forringet service – for begge overfarter – når den ordinære færge tages fra af forskellige årsager.

- **Bredbånd til alle de små øer**

Sammenslutningen af Danske Småøer ser meget positivt på, at Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur nu har peget på ti øer, der har utilstrækkelig service, samt at styrelsen, som vi forstår det, er i gang med en undersøgelse. Det er glædeligt, at der er forståelse for at ikke-brofaste småøer har særlige udfordringer og ikke passer ind i den almindelige Bredbåndspulje.

Sammenslutningen af Danske Småøer opfordrer til, at der på denne baggrund vil blive iværksat særlige tiltag for de relevante småøer, der mangler bredbåndsforbindelse, samt at der findes statslig finansiering til disse.

- **Pulje til almene boliger**

Se vedhæftede notat af 26. juni

¹ Det drejer sig p.t. om Drejø-Skarø-Svendborg og Faaborg-Lyø-Avernakø

- **Planlov og ø-udviklingsplaner**

Se vedhæftede notat af 27. juni

- **Postlov**

Postloven trådte i kraft den 1.1. 2024 og inden for to år, skal der via udbud findes en aktør, der vil betjene bl.a. øerne med de særlige hensyn, der er beskrevet i den nye postlov. Sammenslutningen af Danske Småøer ønsker at vi bliver inddraget i den kommende proces med udarbejdelse af udbudsmaterialet på området for de små øer.

- **Støtte til unge under uddannelse**

Problematikken for unge uddannelsessøgende er fortsat gældende jf. vores henvendelse til undervisningsminister Mattias Tesfaye af 29. maj², selvom Folketinget afviste lovforslaget fra SF om Ø-SU.

Vi anerkender det kommunale selvstyre og er bevidste om kommunes mulighed for at støtte via §20 midlerne, men idet ungdomsuddannelser ikke er et kommunalt ansvarsområde, ligger denne post i budgettet ofte yderst, når man som kommune skal få de mere og mere pressede budgetter til at hænge sammen.

Vi håber at udvalget fortsat vil have fokus på problemstillingen og arbejde for at finde midler og sikre støtten til unge uddannelsessøgende, der måtte have behov.

- **Driftsmidler til Sammenslutningen af Danske Småøer efter 2024**

Det har haft en stor betydning, at bevillingen til Ø-sammenslutningen i år blev forhøjet, så vi i 2024 i alt modtager 2,3 mio. kr. i driftsstøtte (mod tidligere 1,7 mio. kr.). Den øgede bevilling har bl.a. gjort os i stand til at forlænge ansættelsen af en deltids-medarbejder indtil årets udgang og til at indhente hjælp til et landbrugsprojekt med data-indsamling og et turisme-forprojekt.

Sekretariatets bemanning er lige nu en sekretariatsleder på fuld tid, en bogholder på deltid og en medarbejder på deltid (indtil årets udgang).

En stadfæstelse af bevillingen på 2,3 mio. kr. i de kommende år, vil muliggøre fastholdelse af bemanningen på sekretariatet og dermed betjeningen af ikke mindst politikere, embedsværk og øboere.

Vi oplever en øget bevågenhed for småøerne, der i sig selv er overordentlig glædelig, men også kalder på øget respons. Det kræver ikke mindst tid og ressourcer fra organisationens ansatte.

Vi har en meget bred vifte af emner, som vi bestræber os på at varetage: Færgedrift og turisme, miljøspørgsmål og klimaudfordringer, ældrepleje, skoler, veje, affaldshåndtering, post, IT og telefondækning, erhvervsudvikling og landbrug samt netværksaktiviteter for blot at nævne nogle af hovedpunkterne. Vores aktiviteter i småøernes interesse er dermed kun blevet flere og flere i foreningens 50årige levetid.

En fastholdelse af den øgede bevilling vil sikre vores aktivitetsniveau og muliggøre fremtidig planlægning og fastholdelse af personale og dermed af viden. Det vil have en utrolig stor betydning for Sammenslutningen af Danske Småøer, og dermed for vores arbejde for lokalsamfundene på småøerne.

² <https://danske-smaaoer.dk/skoler-og-boernepasning/brev-om-stoette-til-uddannelsessoegende/>

Vi ved at lignende sekretariater, bl.a. FOOD, Færgesekretariatet m.fl., da de for en række år siden blev nedsat, fik tildelt et beløb på 2 mio. kr., der siden er pristalsreguleret.

Derfor beder vi om, at I husker os i finanslovsforhandlingerne og arbejder for at øge vores faste bevilling, så den også i årene fremover vil være på niveau med 2024 (2,3 mio. kr.).

- **Klimasikring**

Det er senest med stormen i oktober 2023 blevet uhyggelig tydeligt at de små øer dels er meget udsat ift. ekstreme vejrpåvirkninger så som storme og højvande, dels at de samtidig står sidst i rækken, når det drejer sig om hjælp til at forebygge og afhjælpe skader efter ekstreme hændelser.

Vi ser derfor et akut behov for at opbygge et forebyggende beredskab på småøerne. Øboerne vil gerne selv deltage og medvirke, men der er også behov for hjælp udefra: Der er således behov for en proces for hver ø, hvor der etableres en beredskabsplan i samarbejde med kommune, forsyningsselskab, beredskab og øboere: En etablering af et "ekstremt-vejr-beredskab" på hver småø. Det vil på lang sigt være økonomisk rentabelt og forebygge mange skader på kritisk infrastruktur, veje, diger og lignende. Der er allerede foretaget et indledende arbejde, som kan danne grundlag for dette for hver ø³.

Dernæst er der behov for midler til at etablere kyst- og havnesikring, samt til at udbedre skader, når de opstår.

Sammenslutningen af Danske Småøer opfordrer således til, at der allokeres midler både til

- **Facilitering af udvikling af beredskabsplaner, samt til en**
- **Pulje til kyst- og havnesikring for småøer**
- **Pulje til at udbedre skader på småøerne efter ekstreme vejrhændelser**

- **Repræsentantskabsmøde den 10.11.2024**

Se vedhæftede invitation til at deltage i SADS repræsentantskabsmøde den 10.11.2024: Politikerpanel kl. 10-12, Vissenbjerg Storkro på Fyn. SaDS vil gerne invitere én fra hvert parti.

Med venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand

Sammenslutningen af Danske Småøer

³ Jf. råd fra katastrofeforsker Nina Baron: <https://danske-smaaer.dk/wp-content/uploads/2023/04/FOLDER-KOM-GODT-I-GANG-MED-AT-SIKRE-MOD-OVERSVOeMMELSER-PAa-DANSKE-SMAaOeER-.pdf>)